

Van het bestuur

We hebben zoveel nieuws te melden dat we besloten hebben om een extra nummer van onze nieuwsbrief uit te brengen. We zijn het seizoen gestart met een bijeenkomst waarbij we alle vrijwilligers van het platform bijelkaar hebben gebracht. Zaterdag 5 september hebben we 's ochtends een bezoek gebracht aan De Leemputten. Het weer zat geweldig mee. De parnassia bloeide volop, net als de klokjesgentiaan. Daarna was er een gezamenlijke lunch. Het bestuur is blij dat naast de vaste vrijwilligers ook mensen van de werkgroep milieu en de compostmeesters aanwezig waren. Het is de bedoeling dat we voor alle vrijwilligers tweemaal per jaar zo'n 'waarderingdag' organiseren. Het bestuur beseft goed dat zonder inzet van anderen de Stichting Natuur- en MilieuPlatform Ermelo niet kan functioneren.

Het project 'Onderduikershol' bij Drie is afgerond. Scholen kunnen er gebruik van maken. Buurt in Beeld 2009 is gestart.

In deze nieuwsbrief is er aandacht voor het nieuwe routeboekje over het landgoed Veldwijk. De problematiek betreffende de bijen wordt belicht en er is aandacht voor thuiscomposteren. Daarnaast zijn er de vertrouwde onderwerpen zoals Het Pakhuis en het milieu.

Op 23 september j.l. is er een filmpje gemaakt over onze landschapfietsroute door de ANWB. Op de site www.toeractief.nl is onder de rubriek fietsroutes het resultaat te zien. Prima publiciteit!

Over de activiteiten van de stichting kunt u meer lezen in het werkplan 2010 dat te downloaden is via www.nmecentrum-ermelo.nl.

Buurt in Beeld 2009

De eerste helft van oktober draait het NMP-project 'Buurt in Beeld' in het westelijk buitengebied. De Goede Herderschool staat centraal. Bij het project is het wijkplatform Horst en Telgt nauw betrokken. Wethouder Esther Verhagen heeft met het opscheppen van stamppot op borden van de leerlingen het project geopend. De kinderen zijn tot 15 oktober bezig met de natuur, het milieu en de historie van hun omgeving. Enkele leerlingen maken een krant en sommigen leveren als persfotograaf foto's van het project aan. Projectpunten zijn o.m. graanmalen, klompenpaden, een bezoek aan de Mariahoeve, een bezoek aan een moestuin. Op 15 oktober is er een eindpresentatie op school. Meer informatie kunt u vinden op de website:

www.goedeherderschool.nl en www.nmecentrum-ermelo.nl

Thuiscomposteren

Binnen de Stichting NMP Ermelo is een nieuwe werkgroep gevormd met de werknaam: thuiscomposteren.

Eigenlijk vrij logisch want bij composteren gaat het immers bij uitstek over natuur en milieu.

De plannen van de werkgroep:

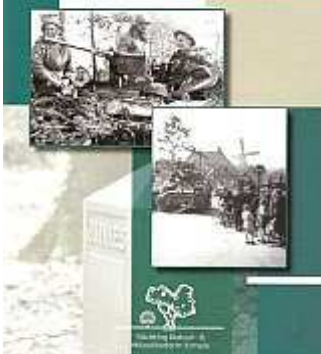
- op verzoek verstrekken van (gratis) adviezen over composteren en verhelpen van problemen met composteren;
- informatie verstrekken over thuiscomposteren:
  - ontwikkelen van een folder
  - voorbereiden van een mini-tentoonstelling in het nieuwe Pakhuis
  - publiciteit verzorgen via de Ermelose weekbladen;
- onderzoeken en mogelijkheid van bemiddelen tussen vraag naar en aanbod van compostsystemen (BioComs, bakken, vaten e.d.);
- opbouwen van een kleine collectie naslagmateriaal;
- organiseren van nascholing.

Met het oog op natuur en milieu is thuiscomposteren een zeer positief te waarderen activiteit. Het is bij uitstek een toepassing van het cradle to cradle-principe: in een duurzame wereld bestaat afval niet - alles wat 'over' is moet in de kringloop volledig en probleemloos worden opgenomen en zo duurzaamheid tot realiteit maken.

Naast het verkrijgen van een nuttig product is het ook voor de gemeente kostenbesparend. De GFT-bak hoeft minder vaak geleegd te worden, dus minder transportkosten en minder uitstoot van schadelijke uitlaatgassen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: Otto Volgenant, telefoon 0341 - 55 74 24

Oorlog in Ermelo

Herman Bouw

Oorlog in Ermelo

geschreven door Herman Bouw ligt in de Ermelose boekhandels. In het boek worden de oorlogshandelingen in Ermelo beschreven gekoppeld aan de wereldgeschiedenis. Een onderdeel zijn de gebeurtenissen bij Drie. Het 56 pagina's tellende boekje kost € 5,95. Op 20 en 21 oktober organiseert het NMP een excursie samen met de OVE.

Werkgroep milieu

Milieu, klimaat, duurzaamheid

De afgelopen maanden zijn we in de werkgroep actief geweest met de actie die meer mensen wil overhalen om op de fiets hun boodschappen in Ermelo te doen: "Met Belgerinkel naar de winkel". Deze actie wordt in andere plaatsen al een aantal jaren in de zomer gevoerd en dit jaar ook in ons dorp en enkele buurdorpen. Initiatiefnemer was de gemeente Ermelo, waarvoor complimenten. De organisatie was deels uitbesteed aan de Hortus in Harderwijk, een deel van het werk is gedaan door het NME-Centrum (met name Bé Wolfs), terwijl de openingsactiviteit is verzorgd door leden van de Fietsersbond samen met leden van de Werkgroep Milieu. Wedstrijdje fietsen met boodschappen, fietsversieren, goed aangeklede kraam op het Pauwenplein, fietsdropjes, informatie over transportmogelijkheden met de fiets. Het geheel leverde veel positieve reacties op. De gemeente vond een verrassend groot aantal winkeliers in Ermelo enthousiast om mee te doen. De Ondernemersvereniging Ermelo stelde twee fietsen als prijzen beschikbaar en de gemeente Ermelo nog één. Niet minder dan 400 volle klantenkaartjes werden ingeleverd. De prijsuitreiking vindt binnenkort plaats. Het lijkt ons zeker voor herhaling vatbaar. Een kleine steekproef leverde o.m. op dat een fietsende klant uit Harderwijk kwam en dat een aantal andere klanten uit Ermelo met de auto was komen winkelen!

Veel energie heeft de Werkgroep gestoken in het bestuderen van de concept-Raadsvisie Klimaat. Zeker een lovenswaardige - zij het wat laat gestarte - actie van de gemeente Ermelo. Een reactie is door de Werkgroep geschreven en naar het gemeentehuis gezonden. De tekst is te vinden op de website www.nmecentrum-ermelo.nl. We zien met heel veel belangstelling uit naar de definitieve Raadsvisie en uiteraard nog sterker naar de voortvarende uitvoering van alle goede plannen en voornemens die daarin opgenomen zullen zijn. Wij vermoeden dat ook hier geldt: de gemeente Ermelo zal duurzaam zijn, of ze zal dat niet zijn.

De laatste maanden van 2009 is in het NME-Centrum een **mini-tentoonstelling "Paddenstoelen"** te zien. Modellen en foto's zijn te bewonderen. Ook is er uitleg over de indeling van deze prachtige schimmels. U kunt op uw gemak zich verdiepen in deze toch wel geheimzinnige organismen die de moeite waard zijn om ook in bos en veld bewonderd te worden.

Het Pakhuis

Pagina 2

Museumadvies *Elis Thijssen*

Na de zomervakantie zit er weer wat schot in de ontwikkeling van Het Pakhuis. De bouw van Het Pakhuis is een verantwoordelijkheid van de gemeente Ermelo. Op dit moment verrijen de muren boven de grond. De verwachting is dat de oplevering april 2010 zal kunnen plaatsvinden.

De wensen t.a.v. de inrichting van de expositie zijn geformuleerd. De volgende stap is om een aantal vormgevers daarmee plannen te laten maken en zich te presenteren. Daaruit zal een keuze worden gemaakt. Een deel van de expositie zal een permanent karakter hebben (de oudheidkundige objecten), een ander deel is zowel permanent als wisselend (Natuur- en Milieu-Platform) en een deel overwegend wisselend (Oudheidkundige Vereniging Ermeloo).

Het bestuur van Het Pakhuis heeft nog steeds de status van i.o. (in oprichting). In de vergadering van de gemeenteraad van september is een besluit genomen over o.a. de statuten. Binnenkort zal het Provinciaal bestuur zich hierover uitspreken waarna het bestuur kan worden benoemd.

Het bestuur i.o. is in een ver stadium met het oprichten van een vereniging van Vrienden van Het Pakhuis. De doelstelling van deze Vereniging is om Het Pakhuis financieel te steunen door het werven van gelden en het zoeken van sponsors.

Komende maanden gaat het bestuur i.o. een aanzet maken voor het werven van personeelsleden die Het Pakhuis gaan beheren.

De kelder van Het Pakhuis zit in de grond. De bovengrondse bouw kan beginnen. Voor meer informatie:

www.pakhuisermelo.nl en www.nmecentrum-ermelo.nl

word donateur van de Stichting NMP minimaal € 6,00 per jaar

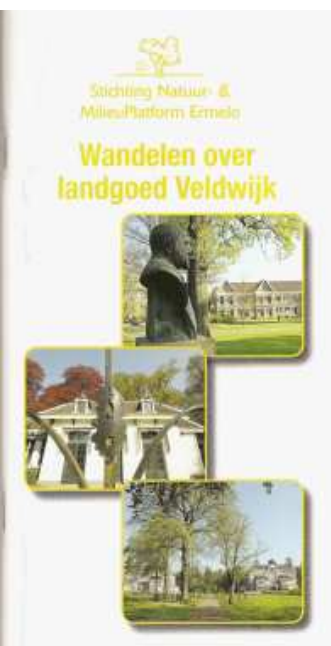
Gert Schuurman, voorzitter van de Stichting Natuur- en MilieuPlatform (NMP) Ermelo, overhandigde op 4 september in museum Parkzicht op landgoed Veldwijk in Ermelo het eerste exemplaar van het boekje 'Wandelen over landgoed Veldwijk' aan de heer dr. H. van Andel, geneesheer-directeur van psychiatrisch ziekenhuis Veldwijk van 1962 tot 1979. De heer Van Andel ging in zijn toespraak in op enkele details uit die tijd. Zo vertelde hij dat hij, als kersverse geneesheer-directeur, persoonlijk zijn opwachting ging maken bij de dames die eerste klasse werden verpleegd in het gebouwtje, wat 'Het gouden kooitje' werd genoemd en waarin nu het museum Parkzicht is gevestigd.

Aansluitend werd onder leiding van Henk Esselink een korte wandeling over het landgoed gemaakt waarbij bloemen werden gelegd bij het borstbeeld van Lucas Lindeboom op het gazon tegenover het hoofdgebouw. De genodigden hadden de primeur van de door Dick van Wijngaarden ter gelegenheid van de Open Monumentendag ingerichte expositie 'Veldwijk op de kaart, van de kaart'. Deze expositie sluit aan bij de tentoonstelling in het gebouw Parkzicht. Het gebouw is elke woensdagmiddag open voor belangstellenden.

Landgoed Veldwijk kent een rijke historie. Op 28 januari 1886 werd met de officiële opening het nieuwe 'Krankzinnigengesticht Veldwijk' een feit. De afgelopen ruim 120 jaar is het uitgegroeid tot het huidige Meerkanten GGz flevo-veluwe, locatie landgoed Veldwijk. Begin jaren 80 van de vorige eeuw werden er acht wandelroutes over het terrein samengesteld door de heren Klaas Postma (hoofd plantsoendienst) en Johannes de Kroon (onderwijzer activiteitencentrum De Kolbaan), onder de titel: 'Kom mee naar buiten, er is meer dan.....'. Velen maakten hiervan dankbaar gebruik. Door wandelroutes aan te bieden aan patiënten en hun familie werd gestimuleerd dat men een ommetje ging maken over het parkachtige ziekenhuis-terrein. Door te wijzen op diverse markante bomen, gebouwen en andere details hoopte men dat de wandelaars oog kregen voor de omgeving en het gesprek een andere wending kon krijgen dan praten over de ziekte.

De samenstellers van het huidige boekje Henk Esselink, Peter van der Velde, Johannes de Kroon en Dick van Wijngaarden hebben zich door de oude routes en door de vraag naar een actuele versie laten inspireren en hebben een ca. 5 km lange wandelroute uitgezet en deze beschreven in een rijk geïllustreerd fullcolour boekje.

'Wandelen over landgoed Veldwijk' is het veertiende deeltje in de serie wandel- en fietsrouteboekjes van de Stichting Natuur- en MilieuPlatform Ermelo. De routeboekjes zijn voor slechts 2,50 euro verkrijgbaar in de boekhandel, het NS-Station en de VVV in Ermelo. Zie voor overige informatie over de wandel- en fietsrouteboekjes de website:

www.nmecentrum-ermelo.nl

Stichting Natuur- &
MilieuPlatform Ermelo

Contactadres:

Gert Schuurman
Zwaluwstraat 47
3853 CB Ermelo
tel. 0341 55 41 26

E-mail:

g.j.e.r.schuurman@hccnet.nl

Natuur- en MilieuEducatief
Centrum Ermelo

Contactadres:

Burg. van Oordstraat 30
3851 JT Ermelo
tel. 0341 56 18 03

E-mail:

info@nmecentrum-ermelo.nl

Website:

www.nmecentrum-ermelo.nl

Openingstijden:

dinsdag

woensdag

donderdag

10.00–12.00 uur

woensdag

13.30–16.00 uur

1e zaterdag van de maand

12.00–15.00 uur

(de maanden juli en augustus zaterdag-
middag gesloten)

en op afspraak

Toegang vrij

Waar fruit wordt gegeten heeft een bij gegeten

Dit is de titel van het Deltaplan "Duurzame en vitale bijenhouderij in Nederland". Dit Deltaplan van de Nederlandse Bijenhoudersvereniging (NBV) is in het voorjaar aangeboden aan mevrouw G. Verburg, de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Als antwoord op het Deltaplan heeft zij € 1.000.000,- toegezegd voor onderzoek in de komende drie jaar. Dit is o.a. voor onderzoek naar de wintersterfte van bijen.

De algemene doelstellingen in dit plan zijn:

- Vitale bijenvolken

Naast onderzoek naar de Wintersterfte vinden wij heel belangrijk de verbetering van de bijenweide.

- Vitale imkerij

Opleiding van nieuwe imkers
Coördinatie en ondersteuning voor imkers
Kenniss- en Praktijkcentra Bijenteelt opzetten
Planologische ruimte voor bijenstanden

Verbetering bijenweide

Bijen en bloemen vormen een onverbreekbare eenheid: als er geen bloemen zijn, dan zijn er ook geen bijen of als er geen bijen zijn, dan zijn er ook geen bloemen. Elk bijenvolk heeft per jaar 35 kg stuifmeel en 50 kilo honing nodig om zich in stand te houden. Jaarrond moet er voldoende voedsel beschikbaar zijn. Om dit te bereiken is daarvoor extra aandacht nodig:

Op *korte* termijn: in het kader van *vitaal platteland* inzaaien van akkerranden en braakliggende gronden met (eenjarige) bloemenmengsels in samenwerking met agrariërs, provincies, waterschappen, particuliere natuurbeheerders en gemeenten (ten behoeve van uitbreiding industrieterreinen en toekomstige woongebieden). Met € 250.000 aan middelen kan een voorbeeldcampagne worden uitgevoerd. Het Plantenvademecum voor tuin, park en landschap van Arie Koster geeft de noodzakelijke informatie voor allen die met groenbeheer en biodiversiteit te maken hebben.

Op *lange* termijn: in alle nieuwe beplantingen van het openbaar groen aanzienlijk meer insectenplanten voor vlinders, hommels, solitaire bijen, sluipwespen en honingbijen toepassen. Aandacht vestigen bij gemeenten, provincies, rijk en waterschappen op het belang van bloeiende wegbermen. Door het beleid van verschraling, d.w.z. het maaien en afvoeren van het bermmaaisel ontstaan meer kansen voor bloemen en treedt minder vergrassing van de bermen op.

De linde is geheel uit onze bossen verdwenen. Dat is zeer jammer. Het is niet alleen een zeer goede drachtplant voor bijen en andere insecten, ook moet deze boomsoort, gezien zijn grote ecologische waarde, daarin weer een vaste plaats krijgen. Aansluiting zoeken bij de initiatiefnemers van het plan 'Terug naar het Lindewoud' is gewenst. Gezamenlijk grote terreinbeheerders op gronden die geschikt zijn voor lindes stimuleren deze soort aan te planten in plaats van beuk en eik. Kosten: budgettair neutraal bij nieuwe beplantingen; een linde voor een eik.

De Boswet moet hiertoe worden aangepast.

Een goed initiatief is de samenwerking tussen de organisaties Natuur en Milieu met de NBV met de actie **HELP DE BIJ, ZAAI DE ZAADJES, EEN GRATIS ZAKJE BLOEM-ZAADJES**.

Het Natuur- en MilieuPlatform Ermelo heeft voor deze actie ruim 200 zakjes zaad uitgedeeld op het oogstfeest en op de jaarmarkt.

P.s., vergeet u het zaad komend voorjaar niet te zaaien!

